Dosarul nr. 21r-896/23
Nr. generat de PIGD – 1-21160218-02-21r-03042023
Judecătoria Anenii Noi (sediul Bender)
Judecător: Plești Aurelia

D E C I Z I E
În numele Legii

12 decembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Marcel Juganari
Judecători: Vitalie Pîslariuc și Ion Bulhac

Examinând în ordine de recurs, *fără participarea părților,* recursurile declarate de administrația Penitenciarului nr. 8 Bender, de avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului Țurcan Mihail și de condamnatul Țurcan Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022, prin care plângerea condamnatului **Țurcan Mihail** împotriva administrației Penitenciarului nr. 13 Chișinău, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a fost admisă -

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanţă: 29.10.2021 – 29.12.2022;
Instanța de recurs: 03.04.2023 – 12.12.2024.

<u>Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.</u>

Reprezentantul Penitenciarului nr. 8 Bender, avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului Țurcan Mihail și condamnatul Țurcan Mihail, nu au depus referință sau careva materiale suplimentare până la data de 12.12.2024 ora 10:00.

Asupra recursurilor declarate de administrația Penitenciarului nr. 8 Bender, de avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului Țurcan Mihail și de condamnatul

Țurcan Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. La data de 27 octombrie 2021, condamnatul Țurcan Mihail a înaintat judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, plângere împotriva administrației Penitenciarului nr. 13 Chișinău referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea cererii condamnatul Țurcan Mihail a indicat că, la 06.11.2020 a fost plasat în P-13 Chișinău în baza sentinței emise de instanța de fond. Suplimentar menționează că, condițiile în care s-a deținut nu coincid normelor stabilite pentru un condamnat. Este scos la plimbare o oră pe zi, restul timpul se află în spațiu închis. Lipsește sistemul central de ventilare din ce motiv aerul este închis și neplăcut. Nu sunt aprovizionați cu mobilier pentru păstrarea hainelor. Mai indică că podeaua este din beton, astfel este imposibil de efectuat o curățenie efectivă. Lipsesc locuri amenajate pentru spălatul și uscatul rufelor. Veceul este amplasat în celulă, însă nu are ușă. Saltele și pernele nu sunt dezinfectate. Faptul încălcării drepturilor omului este confirmat și de către administrația Penitenciarului nr. 13 Chișinău, ce ține de norma de spațiu locativ pentru un condamnat de 4 mp, prescris de art. 225 alin. (4) Cod de executare.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 mai 2022 s-a declinat competența în favoarea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender pentru examinarea plângerii condamnatului Țurcan Mihail împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

La data de 15 iulie 2022 cauza a parvenit în Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender, la aceeași dată fiind repartizată spre examinare Judecătorului Pleșca Aurelia.

2. Prin *încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022*, s-a admis plângerea condamnatului Țurcan Mihail împotriva administrației Penitenciarului nr. 13 Chișinău privind condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat deținerea lui Țurcan Mihail în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada de executare a pedepsei în calitate de condamnat – 06 noiembrie 2020 – 01 aprilie 2022, în total 511 zile.

S-a constatat faptul că, condamnatul Țurcan Mihail, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada de executare a pedepsei în calitate de condamnat – 06 noiembrie 2020 – 01 aprilie 2022, în total 511 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus pedeapsa condamnatului Țurcan Mihail pentru perioada detenției în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamental după cum urmează:

Pentru perioada aflării în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în calitate de condamnat, în total 511 zile, s-a redus pedeapsa, în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, cu calcularea a 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, respectiv s-a redus cu 153 (una sută cincizeci și trei) zile.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Țurcan Mihail s-a redus cu 153 (una sută cincizeci și trei) zile.

În privința perioadei rămase, 01 (una) zile, în care acesta a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, s-a acordat în calitate de despăgubire condamnatului, suma bănească în mărime de 2 unități convenționale pentru fiecare zi, ce constituie 100 (una sută) lei, care s-a dispus că urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

În partea privind încasarea mijloacelor bănești încheierea s-a dispus de a fi executată în condițiile Codului de Executare.

Solicitările recurenților:

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022, recurs a declarat administrația Penitenciarului nr. 8 Bender solicitând: admiterea recursului, casarea integrală a încheierii, pronunțarea unei noi hotărîri prin care plângerea condamnatului Țurcan Mihail împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenție, cu reducerea pedepsei și acordarea despăgubirii în sumă de 100 lei - să fie respinsă ca fiind neîntemeiată, examinarea recursului în lipsa reprezentantului Penitenciarului nr. 8 Bender, cu informarea ulterioară despre decizia luată pe prezenta cauză.*

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat următoarele aspecte:

- la examinarea cauzei, instanța de judecată s-a bazat pe Raportul din 13 decembrie 2018 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor Inumane sau Degradante care s-a expus referitor la vizita din perioada: 05-11 iunie 2018, iar Țurcan Mihail s-a deținut în Penitenciarul nr. 13-Chișinău în anii 2020 - 2022, când condițiile de detenție au fost mult îmbunătățite, în comparație cu anul 2018. Însuși delegația CPT în raportul său din 28.01.2023-07.02.2020 menționează faptul că „în cele trei penitenciare: Penitenciarul nr. Penitenciarul nr.5-Cahul și Penitenciarul nr. 13-Chișinău, majoritatea deținuților intervievați de către delegația CPT nu au avut plângeri legate de rele tratamente din partea personalului A fost atins un progres în îmbunătățirea condițiilor pentru condamnații din penitenciarele sus menționate”;

- la examinare plângerii adresate de deținutul Țurcan Mihail privind condițiile precar; ai detenție din Penitenciarul nr.13-Chișinău, în care s-a deținut, nu au fost luate în considerare particularitățile individuale pentru fiecare caz în parte, însă cauza a fost examinată prin prisma condițiilor generale. În pofida faptului că în informația prezentată de Administrații Penitenciarului nr. 13-Chișinău este indicat faptul că: -celulele în care s-a deținut Țurcan Mihail corespund condițiilor de detenție și sunt amenajate conform prevederilor anexei nr.22, 23 a Statutului executării pedepsei de către; condamnați ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim; - pe perioada toamnă-iarnă temperatura aerului în spațiile de locuit nu este mai mică de 15 grade Celsius; -iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor, cât și artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri, puterea căruia e de 100W, celulele sunt amenajate cu prize; - aerisirea prin celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule și ferestre de aerisire, amplasate mai sus de ușa intrării în celulă; - sunt asigurate cu closete, care sunt despărțite de restul celulei printr-un perete; - referitor la starea sanitaro-igienică, remarcă și faptul că anual este încheiat contract de prestare a serviciilor de deratizare și dezinsectizare cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective periodic și la necesitate; -deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai: lenjerie de pat, obiecte de primă necesitate igienică, hrană caldă de 3 ori în zi; - deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este necesar sau la cerere; - deținuții au acces nelimitat la apa din robinet;

- totuși, judecătorul ajunge la concluzia că condamnatul a fost deținut în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr.13-Chișinău, aplicând neargumentat o formula de calcul 3 zile de reducere din 10 zile de detenție;

- atenționează asupra faptului că sfârșitul termenului executării pedepsei este la data de 04.06.2035, iar judecătorul i-a acordat drept despăgubire suma de bani în mărime de 100 lei;

- în urma celor expuse mai sus, reiterează că în argumentarea pretențiilor invocate condamnatul nu a prezentat careva probe concludente, pertinente, care ar demonstra depășirea nivelului minim de suferințe, care ar putea fi încadrat ca încălcare a articolului 3 CEDO;

- concluzia instanței nu poate fi bazată doar pe constatările indicate în rapoartele CPT, care în fapt se face o analiză generală a condițiilor din penitenciare. Plîngerea împotriva condițiilor de detenție se examinează de către instanță în mod individual.

3.1. *La fel, împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022, recurs a declarat avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului Țurcan Mihail solicitând: admiterea recursului, casarea încheierii, rejudecarea cauzei, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral plângerea condamnatului Țurcan Mihail împotriva administrației Penitenciarului nr. 13 Chișinău referitor la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului sau a prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Să fie constatat faptul deținerii condamnatului Țurcan Mihail în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO și a libertăților fundamentale în calitate de prevenit și de condamnat cu reducerea pedepsei pentru întreaga perioadă de detenție.*

În motivarea cerințelor sale avocatul a invocat următoarele aspecte:

- condamnatul consideră ilegală încheierea primei instanțe și a solicitat la 23.03.2023 depunerea cererii de recurs din motivul că instanța nu a examinat cauza obiectiv și sub toate aspectele. Probele prezentate au confirmat că în perioada de 06 noiembrie 2020 – 01 aprilie 2022, Țurcan Mihail pe parcursul a 4 (patru) luni a fost deținut în calitate de prevenit și în rest în calitate de condamnat. Astfel, reducerea termenului pedepsei pentru perioada de detenție în calitate de prevenit urma a fi efectuată în baza altei formule prevăzute de legislație.

3.2. *De asemenea, împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022, recurs a declarat condamnatul Țurcan Mihail solicitând: admiterea recursului, cu stabilirea în calitate de despăgubiri un termen mai mare de zile reduse. În acest sens, a menționat că instanța de fond nu a luat în considerație zilele în care Țurcan Mihail s-a aflat în detenție cu statut de prevenit în Penitenciarul nr. 13 Chișinău. În rest,*

este de acord cu încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022.

Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.

4. Reprezentantul Penitenciarului nr. 8 Bender, avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului Țurcan Mihail și condamnatul Țurcan Mihail, nu au depus referință sau careva materiale suplimentare până la data de 12.12.2024 ora 10:00.

Aprecierea instanței de recurs:

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor din recursurile invocate și cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a respinge* recursurile declarate de administrația Penitenciarului nr. 8 Bender, de avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului Țurcan Mihail și de condamnatul Țurcan Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022, *ca fiind nefondate,* reieșind din următoarele considerațiuni:

6. În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) din Codul procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

7. Conform art. 448 alin. (1) din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

8. În conformitate cu dispozițiile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

9. Conform art. 469 alin. (1) pct. 17^1) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

10. Potrivit art. 471 alin. (1) din Codul de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin. (1) pct. 1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art. 266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–

9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

11. Conform prevederilor art. 473^2 alin. (3) din Codul de procedură penală, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

12. Potrivit art. 473^4 alin. (3)-(5) din Codul de procedură penală, în urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin.(3), preveniții sunt despăgubiți în conformitate cu art.385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

13. *Din materialele cauzei s-a constatat că*, prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 20.02.2017, **Țurcan Mihail** a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1), 201^1 alin.(1) lit. a), 84 alin.(1) Cod penal și, în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsă privativă de libertate sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 21.01.2021, Țurcan Mihail a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d), 179 alin.(1), 155, 280 alin.(2) lit. b), c), 84 Cod penal la 13 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 14.04.2021, a fost respins apelul avocatului ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

Conform deciziei Curții Supreme de Justiție din 24.11.2021, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14.04.2021, ca fiind vădit neîntemeiat.

Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 18.01.2022, a fost respins apelul avocatului ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

13.1. Conform Raportului prezentat de reprezentantul Penitenciarului nr.8-Bender, se atestă că, **Țurcan Mihail** s-a aflat în detenție în **Penitenciarul nr. 13 Chișinău** în perioada de executare a pedepsei în **calitate de condamnat** în perioada cuprinsă **06.11.2020 – 01.04.2022**, **în total 511 zile.**

La moment, Țurcan Mihail se deține în Penitenciarul nr. 8 Bender, fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 21 ianuarie 2021 prin care i s-a stabilit în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d), art. 179 alin. (1), 155; 155; 280 alin.(2) lit. b), c) Cod penal cu aplicarea prevederilor art. 84 alin.(1) Cod penal, pedeapsă de 13 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

14. Colegiul penal reiterează că *prin plângerea înaintată de condamnatul Țurcan Mihail se solicită constatarea aflării sale în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în perioada aflării sale în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.*

15. Colegiul penal atestă că, în speță, a fost respectat termenul legal privind înaintarea plângerii în baza prevederilor art. 473^2 – 473^4 din Codul de procedură penală, or, cererea condamnatului Țurcan Mihail, a fost depusă pe parcursul detenției sale în condiții contrare art. 3 CEDO, iar potrivit art. 473^2 alin. (5) din Codul de procedură penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

16. În continuare, Colegiul penal reține prevederile Statutului executării pedepsei de către condamnați, și anume pct. 464, potrivit căruia, fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții, astfel, contrar celor expuse, studiind raportul prezentat de către administrația penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța de fond, corect și-a întemeiat concluzia în baza rapoartelor organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect.

16.1. Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 și 2018 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la

constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m^2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

16.2. La fel, Colegiul penal ține să menționeze că, la constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice și psihice și, în unele cazuri, de sexul, vârsta și starea sănătății victimei (cauza *Irlanda c. Regatului Unit*, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza *Ciorap c. Moldovei*, 19 iunie 2007, § 63).

17. Astfel, Colegiul penal atestă că, instanța de fond cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău prin prisma celor invocate de către condamnatul Țurcan Mihail, a celor statuate în raportul prezentat de administrația Penitenciarului nr. 8 - Bender, cât și ținând cont de concluziile prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, temeinic a conchis asupra faptului că, condamnatul Țurcan Mihail s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției.

18. În această ordine de idei, instanța de recurs menționează că, instanța de fond corect a constatat faptul că, condamnatul **Țurcan Mihail** a fost deținut în perioada 06 noiembrie 2020 – 01 aprilie 2022 în Penitenciarul nr.13-Chişinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și anume o perioadă totală de 511 (cinci sute unsprezece) zile în calitate de condamnat, precum și just a redus pedeapsa condamnatului **Țurcan Mihail** *pentru perioada totală de 511 zile, cu 153 (una sută cincizeci și trei) zile, cu calcularea a 3 (trei) zile de reducere pentru fiecare 10 (zece) zile de detenție.*

18.1. Iar cât *privește perioada rămasă de 1 (una) zile de detenție*, calculată în condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală (din perioada de 511 zile și care nu a putut fi împărțită la 10), Colegiul penal reține că instanța de fond corect a acordat *în calitate de despăgubire condamnatului **Țurcan Mihail** suma de bani în mărime de 100 (una sută) lei, și anume câte 2 (două) unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție*, care urmează

a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al R.M.

18.2. În lumina celor expuse cu privire la faptul solicitat de avocat și condamnat privind reducerea pedepsei pentru presupusa perioadă în care Țurcan Mihail s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Colegiul penal atestă că la materialele dosarului nu este anexat vreun document confirmativ în acest sens, or în raportul prezentat de administrația Penitenciarului nr. 8 Bender, perioada de 02.12.2019 – 01.03.2020 nu figurează.

18.3. Subsecvent, Colegiul penal reține că, reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate, iar în lipsa unor argumente plauzibile în cererea de recurs, se atestă că, în speță s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, or, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenția pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

19. În context, Colegiul penal precizează că, la materialele cauzei reprezentantul Penitenciarului nr. 8 - Bender nu a prezentat careva probe pertinente care ar răsturna prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către condamnatul Țurcan Mihail, or, în conformitate cu prevederile art. 473^3 alin. (2) din Codul de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

19.1. Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, deși CtEDO recunoaște că proba de rele tratamente nu este ușor de a fi obținută, totuși alegațiile trebuie să fie justificate „dincolo de orice dubiu rezonabil” (Cauza *Alver c. Estoniei*, 08 noiembrie 2005, § 49; *Labita c. Italiei*, 06 aprilie 2000, § 121). Pentru a aprecia aceste probe, Curtea aplică, de obicei, standardul probațiunii „dincolo de orice dubiu rezonabil” (cauza *Irlanda c. Regatului Unit*, 18 ianuarie 1978, §161; cauza *Boicenco c. Moldovei*, 11 iulie 2006, §104; cauza *Breabin c. Moldovei*, 07 aprilie 2009, §49; cauza *Gurgurov c. Moldovei*, 16 iunie 2009, § 56). O astfel de probă derivă din coexistența unor concluzii suficient de întemeiate, clare și concordante sau din prezumții de fapt similare care nu pot fi puse la îndoială (cauza *Gorobeț c. Moldovei*; 11 octombrie 2011, § 50).

20. Aşadar, contrar alegaţiilor recurenţilor, Colegiul penal menţionează că la examinarea plângerii condamnatului Ţurcan Mihail privind constatarea detenţiei în condiţii contrare prevederilor art. 3 ale Convenţiei pentru drepturile omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de fond nu a comis careva erori, or, încheierea contestată este una justificată şi motivată.

21. Faţă de lucrul judecat de primă instanţă, Colegiul penal constată o motivare amplă şi temeinică a încheierii pronunţate cu privire la circumstanţele concludente în raport cu cerinţele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigenţele articolului 6 din Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale.

21.1. Potrivit jurisprudenţei CtEDO, în asemenea situaţie, nu se mai impune o reevaluare a conţinutului argumentelor primei instanţe. În cazul în care instanţa de fond şi-a motivat soluţia luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părţilor să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulţumească de a relua motivele jurisdicţiei de primă instanţă.

22. În final, Colegiul penal atestă că recursurile declarate de administraţia Penitenciarului nr. 8 Bender, de avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului Ţurcan Mihail şi de condamnatul Ţurcan Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022, nu conţin nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 din Codul de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea contestată, cerinţele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a cererilor de recurs ca fiind nefondate, cu menţinerea încheierii în cauză.

23. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul Penal va respinge recursurile declarate de administraţia Penitenciarului nr. 8 Bender, de avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului Ţurcan Mihail şi de condamnatul Ţurcan Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022, ca fiind nefondate, reţinând în acest sens că încheierea este una legală şi întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost constatate.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4), 448, 449 alin. (1) pct. 1) lit. a), 472 din Codul de procedură penală, Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău, -

D E C I D E:

Recursurile declarate de administrația Penitenciarului nr. 8 Bender, de avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului Țurcan Mihail și de condamnatul Țurcan Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 decembrie 2022, în privința lui **Țurcan Mihail**, *se resping ca fiind nefondate, cu menținerea hotărârii contestate fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: ***Marcel Juganari***

Judecător ***Vitalie Pîslariuc***

Judecător ***Ion Bulhac***